

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/439/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6214203535
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6214203535.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa Home Credit Slovakia, a. s., IČO: 36 234 176, so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, v konaní právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou ERASMUS LEGAL, s. r. o., so sídlom Bratislava, Justičná 9, proti odporkyni Gabriele Cinkovej, nar. 02. 11. 1987, bytom Plzeň, Sokolovská 14, Česká republika, o zaplatenie 201,78 EUR s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Veľký Krtíš, č. k. 3C/129/2015-32 zo dňa 23. 3. 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým uznesením vyslovil, že nemá právomoc vec prejednať a konanie o zaplatenie 201,78 EUR s príslušenstvom zastavil. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu právo. Navrhovateľovi vrátil časť zaplateného súdneho poplatku vo výške 9,80 EUR cestou prevádzkovateľa systému.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že predmetom konania je nárok navrhovateľa na zaplatenie 201,78 EUR z titulu nesplnenia záväzkov dlžníčky z úverovej zmluvy, ktorá bola uzatvorená medzi navrhovateľom ako veriteľom (v postavení dodávateľa) a odporkyňou ako dlžníčkou (v postavení spotrebiteľa). Predmetnú úverovú zmluvu preto okresný súd posúdil ako spotrebiteľskú. Nakoľko mal prostredníctvom šetrenia Obvodného oddelenia Policajného zboru Dolná Strehová zistené, že odporkyňa má svoje bydlisko na adrese J., R. XX, t. j. na území O. republiky, s poukazom na článok 16 bod 2 Nariadenia rady (ES) č. 44/2001 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej aj „Nariadenie“), v zmysle ktorého platí, že druhý účastník zmluvy môže spotrebiteľa žalovať len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko, vyslovil, že nemá právomoc vec prejednať a podľa § 104 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“) konanie zastavil. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a navrhovateľovi vrátil časť zaplateného súdneho poplatku vo výške 9,80 EUR cestou prevádzkovateľa systému.

Proti uzneseniu okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ. Uviedol, že nakoľko je odporkyňa občiankou Slovenskej republiky a tak Slovenská republika ako aj Česká republika sú členskými štátmi Európskej únie, je potrebné pri posudzovaní podmienok konania postupovať podľa Nariadenia. V tejto súvislosti však zdôraznil, že nie každá zmluva, ktorá je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky považovaná za spotrebiteľskú, je zároveň spotrebiteľskou zmluvou podľa čl. 15 ods. 1 Nariadenia. Predmetný článok umožňujúci aplikáciu čl. 16 ods. 2 Nariadenia totiž dopadá výlučne na tie spotrebiteľské zmluvy, v ktorých ide o kúpu hnuiteľných vecí na splátky, iný úverový obchod určený na financovanie kúpy hnuiteľných vecí a v ostatných prípadoch na zmluvu uzavretú s účastníkom, ktorý obchoduje alebo podniká v členskom štáte bydliska spotrebiteľa. V prípade zmluvy uzatvorenej medzi navrhovateľom a odporkyňou sa však o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle čl. 15 ods. 1 Nariadenia nejedná, preto sa zvláštna príslušnosť súdu podľa miesta bydliska odporcu (ustanovená v čl. 16 ods. 2 Nariadenia) neuplatní. Príslušným na konanie preto bude súd miesta, kde záväzok z predmetnej zmluvy bol alebo

mal byť splnený (čl. 5 ods. 1 písm. a/ Nariadenia), t. j. súd Slovenskej republiky. Vzhľadom k uvedenému navrhol odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd, ako súd odvolací, odvolanie prejedal a napadnuté rozhodnutie okresného súdu preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. (odvolací) súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa čl. 15 ods. 1 Nariadenia vo veciach týkajúcich sa zmluvy uzavretej spotrebiteľom na účely, ktoré nie je možné považovať za súčasť jeho podnikania alebo povolania, sa právomoc určí podľa tohto oddielu, pričom nie sú dotknuté ustanovenia článku 4 a článku 5 bod 5, ak ide

a) o zmluvu o predaji tovaru na splátky alebo

b) o zmluvu o úvere splatnom v splátkach alebo zmluvu o akejkoľvek inej forme úveru, ktorým sa má financovať predaj tovaru, alebo

c) vo všetkých ostatných prípadoch o zmluvu uzavretú s účastníkom, ktorý obchoduje alebo podniká v členskom štáte bydliska spotrebiteľa alebo akýmkoľvek spôsobom smeruje takéto činnosti do tohto členského štátu alebo do viacerých štátov vrátane tohto členského štátu, a zmluva spadá do rozsahu týchto činností.

Druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko (čl. 16 ods. 2 Nariadenia).

Podľa čl. 24 Nariadenia okrem právomoci založenej na iných ustanoveniach tohto nariadenia má právomoc súd členského štátu vtedy, ak sa žalovaný zúčastní konania. Toto pravidlo sa neuplatní, ak sa žalovaný zúčastní konania, len aby namietol absenciu právomoci, alebo ak má iný súd výlučnú právomoc podľa článku 22.

Ak je osoba, ktorá má bydlisko v jednom členskom štáte, žalovaná na súde iného členského štátu a nezúčastní sa konania, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc, ak si právomoc nemôže založiť na ustanoveniach tohto nariadenia (čl. 26 ods. 1 Nariadenia).

Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach tvorí základ európskej justičnej spolupráce v občianskych a obchodných veciach. Stanovuje jednotné pravidlá na riešenie sporov o právomoc medzi súdmi jednotlivých členských štátov Európskej únie a podporu voľného pohybu rozsudkov, súdnych zmierov a vykonateľných listín v Európskej únii. Pokiaľ sa jedná o otázku právomoci podľa predmetného nariadenia, všeobecné kritérium právomoci vychádza zo zásady actor sequitur forum rei (navrhovateľ sleduje miesto súdu odporcu), a teda je zakotvené v mieste bydliska odporcu v členskom štáte. Štátna príslušnosť odporcu nemá na právomoc žiaden vplyv. Žaloby voči osobám s bydliskom v členskom štáte sa preto v zásade podávajú na súde toho štátu bez ohľadu na to, či sú jeho štátnymi občanmi (čl. 2 ods. 1 Nariadenia). Popri uvedenom všeobecnom kritériu možno osobu s bydliskom na území členského štátu žalovať na súdoch iného členského štátu len na základe princípov upravených v oddieloch 2 až 7 kapitoly II Nariadenia. Hovoríme o osobitnej právomoci, ktorá odráža zásadu efektívneho vedenia konania a je opodstatnená len v prípadoch, keď v súvislosti s konaním existuje dostatočná väzba medzi sporom a súdom, na ktorý sa má podať žaloba, a to z hľadiska vykonávania dôkazov alebo vedenia konania, alebo s cieľom zabezpečiť lepšiu ochranu záujmov účastníkov, proti ktorým konanie smeruje, kedy hovoríme o tzv. ochrannej osobitnej právomoci. O uvedenú ochrannú osobitnú právomoc pritom ide aj v prípadoch sporov vo veciach spotrebiteľských zmlúv, kedy zatiaľ čo spotrebiteľ môže žalovať druhého účastníka zmluvy nielen na súde štátu, v ktorom má druhý účastník bydlisko, ale aj na súde bydliska spotrebiteľa, druhý účastník môže podať žalobu len na súdoch členského štátu, na ktorého území má spotrebiteľ bydlisko (článok 16 Nariadenia). Nariadenie umožňuje dohodu o voľbe súdu, ale len po vzniku sporu medzi účastníkmi, alebo ak umožní spotrebiteľovi začať konanie na iných súdoch, alebo ak dohoda o voľbe súdu dáva právomoc súdom štátu, v ktorom má bydlisko alebo obvyklý pobyt spotrebiteľ aj druhý účastník v čase uzavretia zmluvy, ak nie je taká dohoda v rozpore s právnym poriadkom daného štátu (článok 17 Nariadenia). Vyššie citované ust. čl. 16 Nariadenia, ktoré umožňuje podať žalobu voči spotrebiteľovi len na súde členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko, a ktoré zároveň bráni v určení právomoci podľa čl. 5 ods. 1 Nariadenia podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom

žaloby a ktoré bolo alebo má byť uskutočnené [k uvedenému pozri napr. rozsudky Súdneho dvora vo veciach Pammer a Hotel Alpenhof (C-585/08 a C-144/09), Mühlleitner, (C-190/11) a pod.], však nie je možné aplikovať na spory zo všetkých zmlúv, ktoré podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka možno definovať ako zmluvy spotrebiteľské. Ako totiž už správne na to poukázal odvolateľ, podľa ods. 1 čl. 15 Nariadenia sa právomoc podľa oddielu 4 kapitoly II Nariadenia (Právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv), ktorého súčasťou je aj čl. 16 Nariadenia, určuje len v prípade, ak sú kumulatívne splnené tri podmienky. Po prvé, jedna zo zmluvných strán je v postavení spotrebiteľa konajúceho na účely, ktoré nie je možné považovať za súčasť podnikania alebo povolania, po druhé, zmluva medzi takýmto spotrebiteľom a podnikateľom bola skutočne uzavretá, a po tretie, takáto zmluva patrí do jednej z oblastí uvedených v odseku 1 písm. a) až c) tohto článku 15, t. j. ide o zmluvu o predaji tovaru na splátky (písm. a/), o zmluvu o úvere splatnom v splátkach alebo zmluvu o akejkoľvek inej forme úveru, ktorým sa má financovať predaj tovaru (písm. b/), resp. o zmluvu uzavretú s účastníkom, ktorý obchoduje alebo podniká v členskom štáte bydliska spotrebiteľa alebo akýmkoľvek spôsobom smeruje takéto činnosti do tohto členského štátu alebo do viacerých štátov vrátane tohto členského štátu, a zmluva spadá do rozsahu týchto činností (písm. c/). Napriek uvedenému je však potrebné konštatovať, že zmluva o úvere uzavretá dňa 23. 12. 2009 účastníkmi konania spadá pod ods. 1 čl. 15 Nariadenia a teda sa na ňu aplikuje i pravidlo súdnej právomoci podľa čl. 16 ods. 2 Nariadenia tak, ako to konštatoval okresný súd. Z obsahu návrhu na začatie konania, v ktorom navrhovateľ sám uviedol, že uzatvoril zmluvu s odporkyňou, ktorá je spotrebiteľom, ako aj zo samotného textu zmluvy o úvere totiž vyplýva jednak to, že odporkyňa je v tejto zmluve označená identifikačnými znakmi ktoré nie sú typické pre podnikateľa, ale sú práve typické pre fyzickú osobu nepodnikateľa (meno a priezvisko, štátna príslušnosť, adresa trvalého pobytu, číslo občianskeho preukazu, rodné číslo, názov zamestnávateľa, čistý mesačný príjem zo zamestnania a podobne) a zároveň z predmetnej zmluvy nemožno dospieť k záveru, že by predmetná zmluva bola uzatvorená na účel, ktorý by bolo možné považovať za súčasť podnikania alebo povolania odporkyne. Nakoľko z jednotlivých listinných dôkazov nevyplýva žiadna pochybnosť o tom, že úverová zmluva medzi účastníkmi konania bola skutočne uzavretá, sú splnené prvé dve podmienky pre aplikáciu čl. 16 ods. 2 Nariadenia na prejednávany prípad. Pokiaľ sa jedná o tretiu podmienku, t. j. že sa jedná o jednu zo zmlúv podľa písm. a/ - c/ ods. 1 čl. 15 Nariadenia, nemožno súhlasiť s názorom odvolateľa, že predmetná zmluva nie je typom úveru, ktorý by bol viazaný na financovanie hnuiteľných vecí. Naopak, preskúmaním zmluvy o úvere je možné zistiť, že navrhovateľ poskytol odporkyňi úver na nákup tovaru značky Acer, typ EX5635Z, ktorého predajná cena bola 569 EUR, odporkyňa v hotovosti zaplatila 50 EUR, celková výška úveru potom predstavuje 519 EUR (569 EUR - 50 EUR) a po uhradení sumy 50 EUR a podpísaní zmluvy o úvere odporkyňa tovar hneď prevzala (body 41 - 44, 46, 48 a 68 zmluvy o úvere). Z uvedeného je zrejmé, že odporkyňi bol poskytnutý úver účelovo viazaný na nákup hnuiteľnej veci, teda sa jedná o zmluvu podľa písm. b/ ods. 1 čl. 15 Nariadenia.

Napriek vyššie uvedenému konštatovaniu o potrebe určovania právomoci podľa čl. 16 ods. 2 Nariadenia v prejednávanej veci je potrebné v každom prípade poukázať i na čl. 24 Nariadenia (v zmysle ktorého platí, že okrem právomoci založenej na iných ustanoveniach tohto Nariadenia má právomoc súd členského štátu vtedy, ak sa odporca zúčastní konania, s tým, že toto pravidlo sa neuplatní, ak sa odporca zúčastní konania, len aby namielol absenciu právomoci, alebo ak má iný súd výlučnú právomoc podľa článku 22), ako aj na články 25 a 26 Nariadenia pojednávajúcich o skúmaní právomoci. Z uvedených článkov Nariadenia totiž vyplýva, že len v prípade, ak má súd členského štátu konať o nároku, ktorého podstatou je vec patriaca do výlučnej právomoci súdov iného členského štátu podľa článku 22, je tento súd aj bez návrhu povinný vyhlásiť, že nemá právomoc.

Ak je však predmetom konania vec, ktorá do výlučnej právomoci súdov iného členského štátu podľa čl. 22 Nariadenia nepatrí (ako je tomu aj v prejednanom prípade) a osoba, ktorá má bydlisko v jednom členskom štáte, je žalovaná na súde iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc, ak si právomoc nemôže založiť na ustanoveniach tohto nariadenia, len v prípade, ak sa odporca nezúčastní konania. Povedané inak, súd, ktorý začal konanie bez toho, aby boli pravidlá obsiahnuté v oddiele 4 kapitoly II tohto nariadenia dodržané, musí v prípade, že sa odporca zúčastní konania a neuplatní námietku nedostatku právomoci, vyhlásiť, že má právomoc, pretože takáto účasť na konaní predstavuje implicitnú voľbu právomoci podľa čl. 24 Nariadenia (mutatis mutandis rozsudok Súdneho dvora z 20.5.2010 vo veci C-111/09 Česká podnikateľská pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group v. Michal Bilas). Skutočnosť, že článok 24 predstavuje nezávislé kritérium právomoci, znamená, že súd musí overiť, že sa urobilo všetko preto, aby bol odporca o nároku informovaný v súlade s článkom 26 ods. 2 - 4 a aby sa mu tým umožnilo dostaviť sa na súd, prípadne vecne sa k návrhu na začatie konania vyjadriť, a tým sa podriaďiť právomoci, ak to odporca považuje za vhodné.

V prejednávanej veci však okresný súd vyššie naznačeným spôsobom nepostupoval, keď po zistení, že odporkyňa má svoje bydlisko v Českej republike a predmetom konania je nárok zo spotrebiteľskej zmluvy vyhlásil, že nemá právomoc vec prejednať a konanie zastavil, všetko bez toho aby akýmkoľvek spôsobom odporkyňu informoval o podanom návrhu voči jej osobe a tejto umožnil prípade podriaďiť sa právomoci súdu Slovenskej republiky. Preto je možné hodnotiť jeho rozhodnutie ako predčasné, keď okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav veci a vec nesprávne právne posúdil.

Za tohto stavu neostávalo preto odvolaciemu súdu iné len odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Úlohou okresného súdu bude oboznámiť odporkyňu s návrhom na začatie konania, umožniť tejto sa k návrhu vyjadriť, prípadne zúčastniť sa pojednávania a len v prípade, ak odporkyňa bude v konaní nečinná, prípadne namietne absenciu právomoci okresného súdu, bude môcť okresný súd postupom podľa ods. 1 čl. 26 Nariadenia vyhlásiť, že nemá právomoc vec prejednať a následne konanie zastaviť. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.